

Pelastustoimen tilinpäätös 2024

Varautuminen ja turvallisuus -lautakunta 25.2.2025

Sisällysluettelo

Pelastustoimen tilinpäätös 2024.....	1
1 Lyhennetty toimintakertomus.....	2
1.1 Pelastusjohtajan katsaus.....	2
1.2 Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	2
1.3 Olennaiset muutokset toimialan toiminnassa ja taloudessa	3
1.4 Toimialan henkilöstö	3
1.5 Arvio toimialan todennäköisestä tulevasta kehityksestä	4
1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toimialan toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista	5
2 Talousarvion toteutuminen	5
2.1 Tavoitteiden toteutuminen	5
2.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	6
2.2.1 Varautuminen ja turvallisuus -lautakunta	8
2.2.2 Pelastustoimen johto	8
2.2.3 Pelastustoiminta	10
2.2.5 Ensihoito	12
2.2.6 Investoinnit	13

1 Lyhennetty toimintakertomus

1.1 Pelastusjohtajan katsaus

Pelastustoimelle vuosi 2024 oli raskas. Talouden tasapainottamiseksi annettu säästövelvoite vuoden 2025 talousarvioon, oli alueellisen pelastustoimen 20 vuotisen historian kovin, ja kehukseen pääsemiseen panostettiin lukematon määrä työtunteja. Toisaalta, säästöjen löytäminen pakotti kaikkia vastuualueita, ensihoitoa lukuun ottamatta, tarkastelemaan kriittisesti toimintaansa ja toimintatapojansa niin, että kaikki tuottamamme palvelut ja tapa, jolla ne tuotetaan ovat hiottuja ja perustuvat lainsäädäntöön sekä todelliseen tarpeeseen. HUS:in rahoittamalle ensihoidolle vuosi oli myös vaativa, sillä myös ensihoidon rahoitusta karsittiin huomattavasti osana HUS:in omia säästötalkoita.

Vuonna 2024 aloitettiin Loviisan uuden pelastusaseman rakennustyöt, ja peruskiven muuraus-tilaisuus pidettiin kesäkuussa 2024. Tämä hanke on ensimmäinen hyvinvointialueen oma uudisrakennus, ja se on myös saanut paljon huomiota valtionhallinnossa, sillä pelastusaseman yhteyteen rakennettavat poliisin tilat, ovat alku uudelle yhteistyölle pelastustoimen ja poliisin kesken.

Maailmantilanteen muutos on vahvasti heijastunut lisääntyvään kiinnostukseen varautumisen.

Valmius ja turvallisuusyksikkö onkin saanut runsaasti pyyntöjä koulutuksista erityisesti sote-toimialan eri yksiköihin. Tämä onkin hyvä, sillä koulutukset parantavat samalla henkilöstön työturvallisuutta. Valmius ja turvallisuusyksikkö on myös pysynyt säädetyissä aikatauluissa varautumiseen liittyvien suunnitelmien tuottamiseen. Malli, jossa valmius ja turvallisuusyksikkö on sijoitettu pelastuslaitoksen organisaatioon, on todettu tehokkaaksi, päällekkäisyyksiä karsivaksi järjestelyksi, johon myös muita hyvinvointialueita olisi siirtymässä.

Toiminnalliset saavutukset ja haasteet

Integrointi sosiaali- ja terveystalouden kanssa: Vuonna 2024 pelastuslaitoksen tekninen yksikkö on hoitanut koko hyvinvointialueen ajoneuvokantaa. Yksikkö hoiti 185 tehtävää soten autoille, kun verrokkina voidaan todeta, että yksikkö hoiti pelastuslaitokselle 222. Tämän lisäksi yksikkö hoiti 750 kalustotarkastusta.

Henkilöstön saatavuus: Pelastustoimessa henkilöstöpula on tosiasia. Vuoteen 2030 mennessä tarvittaisiin koko maahan noin 2300 uutta pelastajaa, joista noin 200 ruotsinkielisiä. Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen hyvästä maineesta riippumatta, meille on vuoden 2024 aikana muodostunut tilanne, että emme saa kaikkia avoinna olevia palomiehen virkoja täyteen. Tilanne on vakava, ja työvuorojen täyttäminen minimivahvuuteen vaatii yhä enenevässä määrin ylittöiden käyttämistä, joka on kustannukseltaan huomattavan kallista. Tilanne pelastusalalla on huolestuttava. Ensihoitoon ja päällystään on kuitenkin edelleen ollut hyvin hakijoita.

1.2 Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Pelastustoimelle, osana hyvinvointialueen organisaatiota, on tullut uusia tehtäviä, joiden hoitamiseen on panostettu huomattavasti työtunteja. On luonnollista, että pelastustoimi osallistuu hyvinvointialueen hallinnon toimintaan, olemmehan yksi kolmesta toimialasta.

Tämä muutos on vaatinut uudenlaista yhteistyötä ja koordinaatiota eri toimijoiden välillä, mutta se on myös tarjonnut mahdollisuuden yhdenmukaistaa ja tehostaa pelastustoimen toimintaa koko alueella. Siirtyminen on mahdollistanut paremman resurssien kohdentamisen ja riskienhallinnan, ja se on vahvistanut alueellista valmiutta vastata erilaisiin häiriötilanteisiin ja onnettomuuksiin.

Vuoden aikana on jatkettu työtä pelastustoimen toimintakulttuurin kehittämiseksi uudessa hallinnollisessa ympäristössä. Henkilöstön koulutukseen ja osaamisen kehittämiseen on panostettu, jotta voidaan varmistaa korkeatasoinen palvelukyky ja valmius vastata tulevaisuuden haasteisiin.

1.3 Olennaiset muutokset toimialan toiminnassa ja taloudessa

Kasvavien kustannusten ohella pelastustoimi on tunnistanut henkilöstön työhyvinvoinnin tärkeiden. On ymmärretty, että aktiivinen panostus työhyvinvointiin houkuttelee uusia osajia ja lisää nykyisen henkilöstön pysyvyyttä. Tämä on tarkoittanut investointeja työympäristön parantamiseen, koulutusmahdollisuuksien lisäämiseen sekä työn ja vapaa-ajan tasapainon tukemiseen. Näillä toimenpiteillä on pyritty luomaan houkutteleva ja kannustava työympäristö, joka tukee henkilöstön ammatillista kehitystä ja henkilökohtaista hyvinvointia.

Näiden muutosten myötä pelastuslaitos on pyrkinyt varmistamaan, että se voi jatkossakin tarjota korkeatasoisia palveluita ja suojella yhteisöä tehokkaasti. Panostus henkilöstön työhyvinvointiin on nähty strategisena investointina, joka ei ainoastaan edistä työntekijöiden pysyvyyttä ja houkuttele uusia kykyjä, vaan myös parantaa palvelun laatua ja vastuullisuutta.

Vuosi 2024 on osoittanut, että pelastustoimen kyky mukautua muuttuviin taloudellisiin ja toiminnallisiin olosuhteisiin on kriittinen. Siirtyminen hyvinvointialueelle ja vastaavat muutokset ovat vaatineet joustavuutta ja innovatiivisuutta, mutta ovat myös tarjonneet mahdollisuuksia uudistaa ja parantaa toimintaa. Tulevaisuudessa pelastustoimen on jatkettava näiden haasteiden kohtaamista, keskittyen samalla henkilöstön työhyvinvointiin ja palveluiden jatkuvaan kehittämiseen.

Vuoden 2025 talousarvion laatiminen oli pelastuslaitokselle vaativa prosessi. Kun toimintaa on rakennettu 20 vuotta vastaamaan toimintaympäristön riskejä, niin talouden saaminen annettuihin kehyksiin vaikutti koko pelastuslaitokseen ja koettuun työpaineeseen. Toisaalta luonnollisesti ymmärrettiin reaalityön paineet, mutta kannettiin myös huolta siitä, miten palveluja voidaan tuottaa lain vaatimalla tavalla pienenevän talousarvion, ja samalla kohoavien kustannusten ristipaineessa.

1.4 Toimialan henkilöstö

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksella työskentelee noin 276,25 ammattilaista. Henkilöstö sijoittuu vastuualueille seuraavasti: pelastustoimen johto 11 hlö, pelastustoiminta 191,25 hlö (josta sivutoimisia 88 hlö), riskienhallinta 12 hlö ja ensihoito 62 hlö.

Pelastuslaitoksella on käytössä useita ei työaikamalleja. Nk. päivähenkilöstöön kuuluvat pelastustoimen johdon ja riskienhallinnan henkilökunta, joiden työaika on toimistotyöaika. Pelastustoiminnan henkilöstöstä suurin osa, eli palomiehet, tekevät AVIn poikkeusluvan mukaista työaika (24 h työvuoro ja 3 vuorokautta vapaata, ja viikkotyöaika on 42 h). Tämä sama työaikajärjestely on myös ensihoitajilla, lisäksi osa tekee työtä 12 h työvuoroissa. Palomestareilla on myös AVIn poikkeusluvan alainen työaika, joka on 40 h/viikko, jossa päivystysvuorot tehdään 24 h mittaisina. Kalustohuolto toimii yleistyöajassa ja tilannekeskus keskeytymättömässä kolmivuorossa.

Pelastustoimen henkilöstö koostuu seuraavista nimikkeistä:

Pelastusjohtaja

Pelastustoimen johdon vastuualue: hallintopäällikkö, valmiuspäällikkö, valmiusasiantuntija, toimistosihteeri, ICT-asiantuntija, toimintakykykoordinaattori

Pelastustoiminnan vastuualue: pelastuspäällikkö, palopäällikkö, palomestari, viestimestari, tilannekeskuspäivystäjä, kalustomestari, kalustohoitaja, palo esimies, ylipalomes, palomes
Sivutoiminen palokunta: sammutusmiesharjoittelija, nuorempi sammutusmies, sammutusmies, vanhempi sammutusmies, yksikön johtaja

Riskienhallinnan vastuualue: riskienhallintapäällikkö, paloinsinööri, palotarkastaja

Ensihoidon vastuualue: ensihoitopäällikkö, ensihoitomestari, ensihoitoesimies, ensihoitaja.

Henkilöstön saatavuuden heikkeneminen on näkynyt jo muutaman vuoden ajan rekrytoinneissa. Tähän asti kaikki avoimet paikat on saatu kuitenkin täytettyä, mutta hakemusten selvä väheneminen on nähtävissä. Erityisesti palomiesten saatavuudessa on valtakunnallisesti suuria haasteita, koska koulutusmäärät eivät riitä korvaamaan alalta poistumista. Ensihoidon puolella hakemusten määrä on lisääntynyt. Itä-uudenmaan pelastuslaitos nähdään hyvänä työpaikkana.

Kesällä 2024 toteutettiin Kevan kyselytyökalulla hyvinvointialueen ensimmäinen työhyvinvointikysely. Kyselyyn vastasi pelastuslaitokselta 51 / 191 henkilöstöstä, eli n. 27 %. Vastaaajista n. 86 % suosittelisi Itä-Uudenmaan pelastuslaitosta työpaikkana. Kyselyn mukaan n. 42 % vastaajista kokevat olevansa osa Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen organisaatio-kulttuuria ja n. 45 % oli tyytyväinen koko organisaation johtamistapaan.

Pelastuslaitoksen pitovoima noussut, eli vaihtuvuusprosentti on 3,4 % (2023 6,7 %). Henkilöstöä on yhteensä 315, josta naisia on 18 % ja miehiä 82 %, ja keski-ikä on n. 44 vuotta. Henkilöstöstä suomenkielisiä on 86 % ja ruotsinkielisiä 14 %.

1.5 Arvio toimialan todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Valtiovalta haluaa hyvinvointialueuudistuksessa ottaa myös pelastustoimen tiivimpään ohjaukseensa. Haastetta tässä lisää epävarmuus ohjauksen kautta tulleiden lisätehtävien rahoitus hyvinvointialueiden yleiskatteellisessa rahoituksessa.

Pelastustoimen rooli varautumisessa tulee korostumaan, ja varautuminen kriiseihin ja niiden edellyttämä suorituskyvyn tuottaminen tulee vaatimaan ponnisteluja, niin henkilöstön mitoituksen, kuin myös suorituskykyjen rahoituksen osalta. Yksi selkeä kehittämistoimenpide on käynnissä oleva projekti, jossa luodaan rauniopelastuksen suorituskyky Itä-Uudenmaan pelastuslaitokselle. Tähän on saatu EU-rahoitusta, jota jaetaan muiden kolmen Uudenmaan pelastuslaitosten kesken.

1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toimialan toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät pelastustoimen toiminnan kehityksessä muodostuvat rekrytointihaasteista, sekä rahoituksesta.

Suorituskykyisen pelastustoimen ylläpito vaatii jatkuvia kalustoinvestointeja. Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksella on edelleen yli 30 vuotta vanhoja pelastusajoneuvoja hälytyskäytössä. Tästä syystä epävarmuus lainanottovaltuuksien suhteen, ja sitä kautta hyväksytyjen investointien toteutumiseen, on pelastustoimelle riski.

Rahoituksen riittävyys on suuri riski hyvinvointialueen pelastustoimessa. Rahoitus ei välttämättä vastaa toiminnan todellisia tarpeita.

Näiden tekijöiden huomioon ottaminen ja niihin varautuminen on välttämätöntä, jotta pelastustoimen laatu, saatavuus ja taloudellinen kestävyys voidaan turvata tulevaisuudessa. Lisäksi tarvitaan jatkuvaa yhteistyötä ja innovatiivisia ratkaisuja alan haasteiden voittamiseksi.

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

Itä-Uudenmaan hyvinvointialuevaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2024 on hyväksytty osana talousarviota 2024 ja taloussuunnitelmaa 2024 – 2026 aluevaltuuston kokouksessa 14.11.2023

Sitova tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitetaso 2024	Toteuma 2024
Palvelut			
Asiakaskokemuksen mittaaminen on jatkuvaa.	Asiakaskokemusta mitataan toimipisteissä.	80 % asiakkaista on tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä.	Asiakaspalauttejärjestelmän käyttöönotto tapahtui vuoden 2025 alussa. Tietoa ei vielä saatavilla.
Pelastustoiminnan saavutettavuusajat palvelutasopäätöksen mukaiset.	Toteutuneet saavutettavuusajat.	Pelastustoiminta on saavuttanut kohteet 85 % vaatimusten mukaisesti.	Pelastustoiminta on saavuttanut kohteet 90 %
Riskiasumisen tunnistamista kehitetään edelleen yhdessä sosiaalitoimen kanssa.	Ilmoitusten määrä.	Vertailussa vuoden 2023 taso.	Ilmoituksia otettiin vastaan 83 kpl (2023: 85 kpl)

Sitova tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitetaso 2024	Toteuma 2024
Henkilöstö			

Työhyvinvointikysely tehdään	Toteutetaan koko henkilöstölle työhyvinvointikysely	Kysely on toteutettu ja tulosten käsittelylle on laadittu malli ja ohjeistus	Kysely on toteutettu ja käsittelyohjeistus on annettu. Tulokset käsitelty vastuualueittain syystalven aikana
Hyvinvointialueella on työntekijöihinsä pito-voimaa ja henkilöstö voi hyvin.	Lähtövaihtuvuus	Alle 10 %	Vakituisen henkilöstön lähtövaihtuvuus on 3,4 %.

2.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

Pelastuslaitoksen toimialaa johtaa pelastusjohtaja, ja toiminta jakautuu neljään päävastuualueeseen: pelastustoimen johto, pelastustoiminta, riskienhallinta ja ensihoito. Kunkin vastuualueen päällikkö vastaa oman sektorinsa taloudesta ja toiminnasta, mikä on keskeistä määrärahojen ja tuloarvioiden seurannassa.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä tapahtuneet muutokset ovat vaikuttaneet pelastuslaitoksen talousarvion suunnitteluun ja toteutumiseen. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumista on seurattu tarkasti, jotta voidaan varmistaa, että pelastuslaitos kykenee ylläpitämään ja kehittämään palveluitaan tehokkaasti uudessa hallinnollisessa ympäristössä.

Tilinpäätös 2024 (ulkoiset + sisäiset erät)

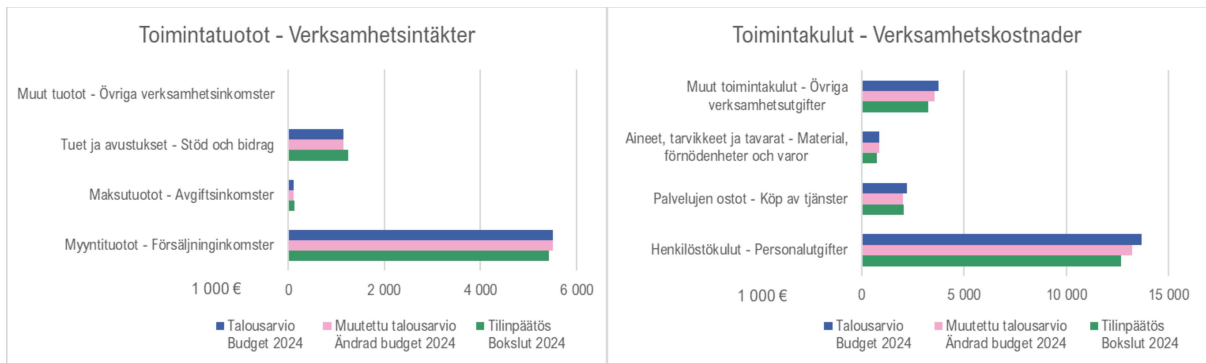
Pelastustoimi Räddningsväsendet 1 000 €	Talousarvio Budget 2024	Talousarvio- muutokset Ändringar i budgeten	Muutettu talousarvio Ändrad budget	Toteuma Utfall	Poikkeama Avvikelse	Poikkeama % Avvikelse %
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	6 780	0	6 780	6 791	12	0 %
Myyntituotot - Försäljningsinkomster	5 509	0	5 509	5 418	-91	-2 %
Maksutuotot - Avgiftsinkomster	104	0	104	122	18	17 %
Tuet ja avustukset - Stöd och bidrag	1 150	0	1 150	1 245	95	8 %
Muut tuotot - Övriga verksamhetsinkomster	17	0	17	6	-11	-64 %
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-20 517	873	-19 644	-18 724	919	-5 %
Henkilöstökulut - Personalutgifter	-13 685	473	-13 212	-12 666	546	-4 %
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-2 203	200	-2 003	-2 043	-40	2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förmödenheter och varor	-852	0	-852	-743	108	-13 %
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetsutgifter	-3 776	200	-3 576	-3 272	304	-9 %
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-13 737	873	-12 864	-11 933	931	-7 %

Pelastustoimen johto Räddningsväsendets ledning 1 000 €	Talousarvio Budget 2024	Talousarvio- muutokset Ändringar i budgeten	Muutettu talousarvio Ändrad budget	Toteuma Utfall	Poikkeama Avvikelse	Poikkeama % Avvikelse %
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	55	0	55	40	-15	-27 %
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-1 465	150	-1 315	-1 084	231	-18 %
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 410	150	-1 260	-1 044	217	-17 %

Pelastustoiminta Räddningsverksamhet 1 000 €	Talousarvio Budget 2024	Talousarvio- muutokset Ändringar i budgeten	Muutettu talousarvio Ändrad budget	Toteuma Utfall	Poikkeama Avvikelse	Poikkeama % Avvikelse %
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	157	0	157	297	140	89 %
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-11 420	723	-10 697	-10 403	294	-3 %
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-11 263	723	-10 540	-10 106	433	-4 %

Riskien hallinta Riskhantering 1 000 €	Talousarvio Budget 2024	Talousarvio- muutokset Ändringar i budgeten	Muutettu talousarvio Ändrad budget	Toteuma Utfall	Poikkeama Avvikelse	Poikkeama % Avvikelse %
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	112	0	112	108	-4	-4 %
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-1 258	0	-1 258	-1 124	134	-11 %
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 146	0	-1 146	-1 016	130	-11 %

Ensihoitopalvelut Akutvård 1 000 €	Talousarvio Budget 2024	Talousarvio- muutokset Ändringar i budgeten	Muutettu talousarvio Ändrad budget	Toteuma Utfall	Poikkeama Avvikelse	Poikkeama % Avvikelse %
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	6 455	0	6 455	6 347	-108	-2 %
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-6 374	0	-6 374	-6 113	261	-4 %
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	81	0	81	234	153	188 %

Pelastuslaitoksen vastuualueiden talousarviot käyttäytyvät eri lailla suhteessa toisiinsa. Kaikilla vastuualueilla on pyritty toimimaan taloustilanteeseen nähden vastuullisesti ja kuluja karsien. Ensihoito tuottaa palveluita HUSn toimeksiannosta ja toiminnan maksaa HUS suoraan pelastuslaitokselle. Näin ollen ensihoidon vastuualueen tulos tulee olla tilinpäätöksessä nolla. Yllä oleva taulukko esittää tilinpäätösluvut toimintakatteeseen asti. Ensihoidon toimintakatteen (+234 t€) tulee riittää lopulliseen tilinpäätökseen kirjattaviin vyörytyseriin. Muun pelastuslaitoksen toiminnan nettokulut rahoittaa valtio.

Pelastuslaitos jäi toimintatuottojen osalta alle talousarviomäärärahan. Toteuma oli 100 %.

Toimintakulujen osalta talousarvio alittui noin 5 %lla. Kokonaisuutena pelastuslaitoksen toimintakate alittui 7 %lla, joka on noin 0,93 miljoonaa euroa.

Henkilöstökulut ovat suurin yksittäinen erä pelastuslaitoksella, ja siinä budjetointi onnistui hyvin. Säästöä syntyi noin 2 % talousarvioon verrattuna. Sijaisten käyttö ja ylityöt lisäsivät henkilöstökuluja, mutta toisaalta joitain tehtäviä ei täytetty heti vuoden alusta, ja näin säästö kompensoitui loppusummaan. Toimintaa on pyritty toteuttamaan säästöjen ja tarkan seurannan kautta. Siinä on onnistuttu vuoden 2024 aikana erityisen hyvin.

2.2.1 Varautuminen ja turvallisuus -lautakunta

Pelastustoimella on oma 11 jäseninen lautakunta, Varautuminen ja turvallisuus –lautakunta, ja se toimii alan monijäsenisenä toimielimenä ja pelastustoimen pelastusviranomaisena.

Lautakunta kokoontui 8 kertaa vuonna 2024, joista 2 kokousta pidettiin TEAMS-kokouksina. Lautakunta käsitteli kokouksissaan yhteensä 80 §ä.

Lautakunnan tärkeimpiä päätöksiä olivat vuoden 2024 aikana soten ja pelan valmiussuunnitelmien hyväksyminen, pelastuslaitoksen sammutusvesisuunnitelman hyväksyminen ja talousarvioehdotuksen laatiminen. Lautakunnalle annettiin myös säännöllisesti tilannekatsaus turvallisuustilanteesta.

Lautakunnan määrärahat eivät ole pelastustoimen talousarviossa, vaan ne kuuluvat demokraatiapalveluiden alle HVAn konsernihallintoon.

2.2.2 Pelastustoimen johto

Pelastustoimen johdon vastuualueella ovat pelastuslaitoksen yhteiset toiminnot, kuten pelastuslaitossidonnaiset ICT-toiminnot, toimistopalvelut ja työterveyshuoltoon, työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin liittyvät palvelut, pelastuslaitostasoinen talous-, henkilöstö- ja yleishallinto sekä toimintakykykoordinaattorin palvelut. Näissä tehdään yhteistyötä HPK Palvelut Oy:n, työterveyspalveluita tuottaman Työterveys Mehiläinen Oy:n ja hyvinvointialueen konsernipalveluiden kanssa.

ICT-asiantuntija tekee vahvaa yhteistyötä konsernin Digi-yksikön kanssa, ja työskentelee siellä päivän viikossa. Toimintakykykoordinaattorin tehtäviin kuuluvat erityisesti FireFit- ja FirstFit-testaukset ja ennaltaehkäisevä henkilöstön toimintakyvyn ylläpito, sekä työterveyshuolto-yhteistyö. Toimistohenkilöstö hoitaa sisäistä palvelua, niin henkilöstö- kuin talousasioissa ja yleishallinnon asioissa, erittäin laaja-alaisesti.

Vastuualueelle on sijoitettu myös Varautumisen ja turvallisuuden yksikkö, jota johtaa valmiuspäällikkö. Yksikkö koordinoi koko hyvinvointialueen varautumista ja turvallisuutta. Yksikössä työskentelee kaikkiaan kolme henkeä. Yksikkö vastaa lisäksi pelastuslaitoksen varautumisen suunnittelusta sekä Sisäministeriön alaisuudessa tapahtuvan väestönsuojelun tehtävien suunnittelusta sekä jalkauttamisesta.

Vuoden 2024 aikana valmius- ja turvallisuusyksikkö tuki koko hyvinvointialueen työntekijöitä ja johtoa turvallisuuden ja valmiussuunnittelun kokonaisuuksissa, sekä järjesti näihin liittyviä harjoituksia ja koulutuksia ja tuki osaltaan työyhteisöä arkipäivän turvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä. Vuonna 2024 harjoiteltiin hyvinvointialueen sosiaali- ja kriisipäivystyksen, vapaaehtoisten sekä alueen kuntien ja SOTE-johtoryhmän kanssa laajoja evakuoiteja osana Kilpilahden alueen UPS-harjoitusta. Lisäksi yksiköstä osallistuttiin digipalveluiden toteuttamaan Taisto-harjoitukseen sekä Helsingin kaupungin järjestämään suunterveyden-huollon toimijoiden valmiusharjoitukseen.

Valmiussuunnitelmien osalta kuluneena vuonna 2024 valmistui sosiaali- ja terveystoimen palveluiden valmiussuunnitelma. Hyvinvointialueen epidemiasuunnitelman sekä konsernihallinnon valmiussuunnitelmat saatiin vuoden 2024 aikana valmiiksi loppuviimeistelyyn ja hyväksyntää varten. Pelastuslaitoksen evakuoitusuunnitelman ensimmäinen versio laadittiin jatkotyöstämistä varten. Myös SOTE-kohteiden toimintakorttien laadintaa jatkettiin valmiusasiantuntijan johdolla. Toimintakorttien jalkauttaminen aloitettiin valmius- ja turvallisuusyksikön toimesta SOTE-yksiköihin suunnattujen häiriötilannekoulutusten kautta. Koulutuksia jatketaan tulevina vuosina.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle perustettiin vuoden 2023 aikana monialainen varautumisen ja turvallisuuden yhteistyöryhmä, Itä-Uudenmaan valmiustoimikunta. Toimikunnan puheenjohtajana toimii hyvinvointialuejohtaja ja sihteerinä valmiuspäällikkö. Valmiustoimikunta kokoontui aktiivisesti vuoden 2024 aikana.

Pelastuslaitoksen palvelutasopäätökseen kirjattua alueen kunnille annettava varautumisen tukea toteutettiin kevään 2024 aikana pidetyn kuntakierroksen kautta sekä erinäisiin tukipyynnöihin vastaamalla. Tuki keskittyi erityisesti Sipoon kunnan sekä Porvoon kaupungin valmiussuunnittelun tukemiseen.

Varautumisen yhteistyötä tehtiin vuoden aikana alueen kuntien, Uudenmaan pelastuslaitosten, HUS-valmiuskeskuksen, Eteläisen yhteistyöalueen hyvinvointialueiden, järjestöjen sekä

Pelastusopiston kanssa. Yksikön työntekijöitä käytettiin asiantuntija-puheenvuoron pitäjinä ja alustajina useissa Uudenmaan alueen varautumiskoulutuksissa.

2.2.3 Pelastustoiminta

Pelastustoiminnan palvelut Itä-Uudenmaan alueelle tuotetaan palvelustasopäätöksessä luvatus mukaisesti. 2024 pelastustoiminnan palveluissa ei ollut poikkeamia ja palvelut voitiin tuottaa siis suunnitellusti.

Vuonna 2024 muurattiin Loviisan pelastusaseman perustuskivi, harjoiteltiin suuronnettomuuden aikaista viranomaisyhteistyötä Kilpilahti24-harjoituksessa ja siivottiin Jari-talvimyrskyn jälkiä. Loppuvuodesta laadittiin suurten säästötavoitteiden talousarvio vuodelle 2025.

Pelastuslaitoksen henkilöstöä työllisti erityisesti marraskuussa riehunut Jari-myrsky, joka katkoi puita ja vaikeutti liikennettä. Tässäkin tilanteessa henkilöstö hoiti tehtävänsä erinomaisesti.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos järjesti marraskuussa 2024 Kilpilahti24-valmiusharjoituksen, jossa harjoiteltiin kriisinaikaista yhteistyötä alueen toiminnanharjoittajien, viranomaisten ja muiden toimintaan osallistuvien tahojen kanssa. Nimensä mukaisesti harjoitus oli Kilpilahden teollisuusalueella tapahtuva suuronnettomuusharjoitus. Harjoituksen yhteydessä järjestettiin myös erillinen evakuointiharjoitus, johon osallistui Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen lisäksi, Porvoon kaupunki, Sipoon kunta ja kolmannen sektorin toimijoita.

Pelastustehtävien määrä väheni edellisestä vuodesta noin 200 kappaaleella.

Vuonna 2024 pelastustehtäviä oli yhteensä 2256 kappaletta, mikä on hieman vähemmän kuin edellisvuonna, jolloin niitä oli 2492. Maastopaloihin liittyviä tehtäviä kirjattiin 43, mikä on merkittävä lasku edellisvuoden 115 tapaukseen verrattuna. Tilasto kertoo sääolosuhteista, sillä kesällä 2024 ei koettu samanlaisia maastopaloja kuin kesällä 2023.

Ensivastetehtävien määrä oli myös selvästi pienempi, vain 251, kun edellisvuonna niitä oli 481.

Askolan, Lapinjärven, Ruotsinpyhtään, Myrskylän ja Pukkilan sivutoimiset palokunnat osallistivat vuoden 2024 aikana yhteensä 337 pelastustehtävään. Itä-Uudenmaan alueen 23 sopimuspalokuntaa osallistui 959 pelastustehtävälle vuoden aikana.

Henkilöstöä saatiin edelleen rekrytoitua ja lukuisista auki olleista palomiehen viroista Uudella maalla huolimatta, onnistuttiin myös pitovoiman suhteen.

Pelastustoiminnassa investoitiin suunnitelman mukaisesti, nostolava, johtoyksikkö, säiliö-sammutusauto sekä ilmatyynyalus.

EU lähti tukemaan Uudenmaan pelastuslaitosten rauniopelastushanketta.

EU myönsi Itä-Uudenmaan, Keski-Uudenmaan, Länsi-Uudenmaan ja Helsingin pelastuslaitoksille mittavan 1,66 miljoonan euron rahoituksen rauniopelastuksen kehittämishankkeelle. Hankkeen tavoitteena on parantaa rauniopelastuksen suorituskykyä vastaamaan nykyistä

turvallisuusympäristöä. Hyväksyntä hankerahoitukselle tuli kesän 2024 aikana ja kolmivuotinen hanke käynnistyi lokakuussa 2024.

2.2.4 Riskienhallinta

Turvallisuusviestintää ja -koulutusta ohjaa osaltaan vuosittain laadittava pelastuslain edellyttämä onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelma (vastaa pelastuslain mukaista valvontasuunnitelmaa). Suunnittelun perusteena on ollut tavoittaa turvallisuuskoulutuksilla kolme (3) prosenttia toiminta-alueen väestöstä vuosittain palvelutasopäätöksen mukaisesti.

Turvallisuusviestintää ja -koulutusta kohdennettiin erityisesti päiväkotikäisiin, 8.-luokkalaisiin sekä hoitolaitosten ja vastaavien organisaatioiden henkilökuntaan. Turvallisuusviestintää ja -koulutusta kohdennetaan myös erityistä tarkastelua vaativiin kohteisiin ja/tai niiden lähialueelle. Erityistä tarkastelua vaativat kohteet on määritelty Uudenmaan riskianalyyseissä 2024.

Turvallisuuskoulutuksia toteutettiin vuonna 2024 yhteensä 114 kappaletta, ja niissä on koulutettu 5286 ihmistä (5,34 % alueen asukasmäärästä). Kaikki turvallisuusviestintätapahtumat tavoittivat yhteensä 9498 ihmistä. Lisäksi pelastuslaitos suoritti median kautta turvallisuusviestintää muun muassa somessa ja HVA-lehdessä.

Pelastuslain mukainen palontutkinta jaetaan kolmeen tasoon (I, II, III). Palontutkinnan II-tason kattavuus oli 82 % kaikista Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueen rakennuspaloista. Palontutkinnan II-tason palontutkintakynnys ylittyi tutkituissa tulipaloissa seuraavasti:

- Omaisuusvahinko (yli 200.000 €) 6 kpl
- Henkilövahinko 6 kpl
- Muu syy, jonka tutkimuksella on pelastusviranomaisen toiminnan kannalta merkitystä 25 kpl

Asumisen turvallisuutta on pyritty edistämään sekä ehkäisemään paloriskiasumista kohdentamalla toimintaa haastavassa elämäntilanteessa oleville henkilöille ja kouluttamalla myös kotiin vietävien palveluiden henkilöstöä. Paloriskiasuntoihin liittyviä ilmoituksia oli vuonna 2024 on 83 kpl. Kaikki ilmoitukset käsiteltiin, joista suurin osa hoidettiin viranomaisyhteistyönä pääsääntöisesti sote-toimialan kanssa. Pelastuslaitos suoritti vuonna 2024 paloriski-ilmoitusten valvontaan liittyen yhteensä 95 toimenpidettä. Pelastuslaitos on myös pyrkinyt vaikuttamaan esim. paloriskiasuntojen valvonnassa ja yhteistyössä turvallisen asumisen vähimmäisvaatimusten täyttymiseen mm. asentamalla kohdekäyntien yhteydessä palovaroittimia. Lisäksi yhteistyössä on ns. jalkauduttu vaikeassa elämäntilanteessa olevien henkilöiden pariin erilaisissa tapahtumissa heidän tavoittamiseksi.

Pelastuslaitos teki säännöllistä ja vakioitunutta yhteistyötä onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden edistämiseksi muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa. Sosiaali- ja terveystoimen lisäksi pelastuslaitoksella on yhteistyötä esimerkiksi poliisin (palontutkinta, yleisötapahtumat, tulipysäkki/ankkuritoiminta), rakennusvalvontaviranomaisten (rakentamisen ohjaus, rakennushankeen aikaiset tarkastukset), yhdyskuntasuunnittelun (kaavoitus), ympäristöterveydenhuollon (paloriski-ilmoitukset ja niihin liittyvä toiminta) sekä Tukesin (kemikaalit) ja ympäristönsuojeluviranomaisen (kemikaalit) kanssa. Yhteistyötä tehdään myös muuten tarpeen mukaan (esim. nuohousvikailmoitukset) erillisten syötteiden perusteella.

Asiakaskokonaisuus-mallissa toiminnanharjoittajan (vuonna 2024 toiminta keskittyi Loviisan kaupungin varhaiskasvatukseen) eri kohteita ja niissä havaittuja asioita käsitellään kokonaisuutena yhteistyössä toiminnanharjoittajan kanssa pelastuslaitoksen tavanomaisten palveluiden lisäksi. Lisäksi yhdessä hyvinvointialueen muiden toimijoiden kanssa aloitettiin yhteisvalvontakäynteihin liittyvä pilottihanke moniammatillisen valvontakäynnin muodossa sosiaali- ja terveys-toimialan kohteeseen.

Valvontatehtävät ja niiden toteuttaminen määritellään vuosittain laadittavassa onnettomuuksien ehkäisy-suunnitelmassa (sisältää pelastuslain 79 §:n valvontasuunnitelman). Suunnitelma sisältää myös kemikaaliturvallisuuslain valvontatehtävät.

Valvontatehtävät toteutettiin vuonna 2024 täysimääräisesti OE-suunnitelman mukaisesti palvelutasopäätökseen perustuen. Määräaikaisen valvonnan toteuma oli 100 %. Paloturvallisuuden itsearvioinnin vastausprosentti oli 86 % ja niiden perusteella tehtävien jälkitoimenpiteiden toteuma oli 100 % (vähintään tavoittamiskykyisinä).

Rakentamisen ja maankäytön suunnittelun ohjauksessa vuoden 2024 toimenpidemäärä oli 268 kpl. Päivystävä palotarkastaja palvelussa oli yhteensä 1394 kontaktaa, joista pääosa erilaista neuvontaa ja ohjausta sekä erilaisten ilmoitusten ja vastaavien käsittelyä. Kemikaaliturvallisuuslainsäädännön mukaisia tehtäviä oli vuonna 2024 yhteensä 187 kpl, pl. muun valvonnan yhteydessä huomioitavat kemikaaleihin liittyvät asiat.

Kokonaisuutena vuonna 2024 erilaisia valvonta- ja käsittelytoimenpiteitä suoritettiin aiempia vuosia enemmän, yhteensä 4971 kappaletta.

2.2.5 Ensihoito

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen tuottamien ensihoito- ja ensivastepalveluiden taso ja valmius perustuu HUSin hyväksymään ensihoidon palvelutasopäätökseen, jota päivitetään vuosittain. Palvelutasopäätös perustuu HUSin laatimaan riskinarvioon, jossa kiireellisyysluokittain on määriteltä alueen väestön tavoitettavuus. Keskeisenä tavoitteena on saavuttaa potilaat eri riskialueilla ensihoidon palvelutasopäätöksen asettamissa määräajoissa.

Pelastuslaitoksen ensihoitoyksiköt ovat ensihoidon palvelutasopäätöksen mukaisesti sijoitettuna valmiuteen Porvoon, Sipoon, Askolan ja Loviisan pelastusasemille sekä Sipoon Söderkullan ja Loviisan Vanhakylän ensihoitoasemille. Ensihoidon palveluverkostoa täydennetään HUS Akuutti Ensihoidon hyväksymillä pelastustoimen ensivasteyksiköillä.

Askolassa 1.1.2023 aloittaman uuden ympärivuorokautisen ensihoitoyksikön valmiusaikaan jouduttiin pudottamaan 12 tuntiin yhtenä merkittävänä ensihoitopalvelun tuottavuustoimenpiteenä 22.4.2024 lähtien. Lyhennettyä valmiusaikaa joudutaan jatkamaan myös vuonna 2025. Tämän seurauksena ensihoitopalvelussa jätettiin vuonna 2024 täyttämättä neljä toistaiseksi voimassa olevaa, ja luontaisten poistumien kautta vapautuneen, ensihoitajan tehtävää.

Ensihoidon palvelutasopäätökseen on kirjattu tavoitteet potilaiden tavoittamisaikoihin (kiireelliset A-B tehtävät 5–8 min). Vuonna 2024 tavoiteajat ylittyivät kaikissa kiireellisissä (A-B) tehtävissä 1–2 minuutilla taajama-alueilla (ydin- ja muu taajama). Ydintaajamien ulkopuolisilla alueilla sekä asutun maaseudun osalta tavoiteajat ylittyivät niin ikään hieman myös vuonna 2024.

Tavoiteaikoihin pääseminen erityisesti asutun maaseudun osalta on Itä-Uudenmaan alueen yhdyskuntarakenteesta johtuen erittäin haasteellista.

Toimintavuoden 2024 aikana ensihoitoyksiköiden kokonaistehtävämäärä oli 10.540 kpl, joka oli 13 % (2.097 kpl) vähemmän, kuin edellisenä toimintavuotena (2023/12.637, 2022/13.163, 2021/13.258, 2020/12.523). Pelastustoimen ensivasteyksiköillä vuonna 2024 oli 251 ensivastetehtävää, joka oli lähes 41 % (172 kpl) vähemmän, kuin edellisenä toimintavuotena (2023 423, 2022/439, 2021/589, 2020/422, 2019/650). Vähennysten taustalla on hätäkeskuksissa marraskuussa 2023 käyttöön otettu uudistettu ensihoidon tehtäväkäsittelyohje.

Osana vuoden 2024 tuottavuustoimenpiteitä ensihoitohenkilöitä ei lähetetty kustannuksia aiheuttaviin ulkopuolisiin koulutuksiin. Sisäinen ensihoidon täydennys-/ylläpitokoulutus toteutui vuonna 2024 laaditun vuosisuunnitelman mukaisesti. Vuosittaisen hoitovelvoitetentin suoritti hyväksytysti 100 % henkilöstöstä.

2.2.6 Investoinnit

Suurimpana toimialaa koskevana investointina vuonna 2024 - 2025 on Loviisaan rakennettava uusi pelastusasema. Sen päätökset valmistuivat vuonna 2023 ja rakentaminen alkoi keväällä 2024 ja asema valmistuu 2025.